

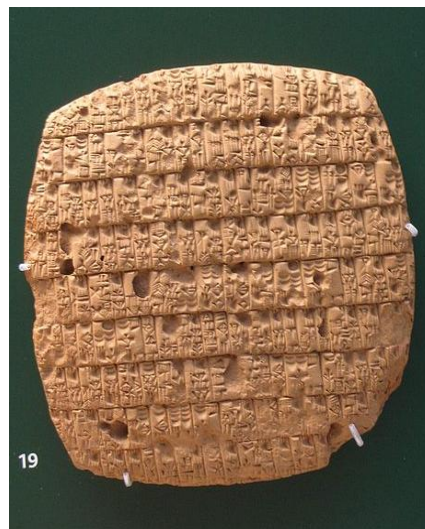
به نام خدای حسابگر و حسابرس و حسابدار زمین و آسمان و هر آنچه در اوست.
هم او که افتتاحیه و اختتامیه‌ی همه‌ی کتاب‌ها و حساب‌ها است.

مقدمه حسابداری:

حسابداری یک سیستم اطلاعاتی است که با فراهم کردن اطلاعات لازم کمک می کند تا سرمایه گذارها، اعتبار دهندگان، مدیران و دولت نسبت به مسائل اقتصادی بهتر بتوانند تصمیم بگیرند. برای مثال اگر شخصی بخواهد در شرکتی سرمایه گذاری کند، تمایل دارد که وضعیت مالی آن شرکت و یا نتایج عملیات آن شرکت را در طی سالهای قبل بداند. موضوعاتی که بصورت گزارش های مالی توسط حسابداران تهیه می شود. حسابداری به منظور جوابگویی به نیازهای انسان بوجود آمده است به همین دلیل با گذشت زمان و به موازات گسترش فعالیتهای اقتصادی و افزایش پیچیدگی آن، هدفها و روشهای حسابداری برای جوابگویی به نیازهای اطلاعاتی، توسعه یافته است چرا که اشخاص، شرکتها و دولت برای تصمیم گیری در مورد توزیع مناسب منابع مالی نیاز به اطلاعاتی قابل اتکا دارند که این اطلاعات را به یاری حسابداری می توان بدست آورد. از سوی دیگر انجام سرمایه گذاری یکی از مواد ضروری و اساسی در فرایند رشد و توسعه اقتصادی کشور است و سرمایه گذاران نیز از بعد عرضه سرمایه، تا حد امکان سعی دارند منابع مالی خود را به سوئی سوق دهند که کمترین ریسک و بیشترین بازده را داشته باشد. یعنی بدنبال برآورد ریسک سرمایه گذاری خواهند بود. این در حالی است که یکی از مبانی اساسی برای محاسبه ریسک بازار شرکتها، استفاده از اطلاعات تولید شده توسط سیستم حسابداری است.

قدمت حسابداری در جهان چقدر است؟

برخی از نخستین نوشته های کشف شده توسط باستان شناسان، گزارش های مربوط به سوابق مالیاتی باستانی است. قدمت این نوشته ها به 2000 تا 3300 سال قبل از میلاد مسیح برمی گردد. این نوشته ها مربوط به مصر و بین النهرین باستان می باشد. مورخان حدس می زنند که دلیل اصلی ثبت این نوشته ها توسط مردمان باستان، وجود تجارت و نیاز به ثبت معاملات تجاری بوده است.



پدر علم حسابداری در جهان

پاسیولی متولد سال 1445 می باشد. وی را پدر علم حسابداری گویند. وی کتاب های متعددی نوشته که از آن جمله کتابی ترکیبی است از علوم مختلف از جمله حساب، هندسه، نسبت و تناسب که شامل رساله ای 27 صفحه ای از حسابداری نیز می باشد. پاسیولی این کتاب را در سال 1494 نگاشته است.

پدر علم حسابداری در ایران کیست؟

فضل الله اکبری در سال 1300 در گلپایگان چشم به جهان گشود. وی را پدر علم حسابداری ایران می خوانند.



دکتر اکبری در اوایل دهه 1330 در موسسه علوم اداری و بازرگانی دانشگاه تهران مشغول به تحصیل شد و فوق لیسانس خود را در رشته علوم اداری و بازرگانی گرفت سپس برای تحصیلات تکمیلی با استفاده از بورس تحصیلی به آمریکا رفته، در دانشگاه های کالیفرنیا جنوبی و استانفورد ادامه تحصیل داد. وی در رشته مدیریت بازرگانی با گرایش حسابداری موفق به دریافت مدرک دکترا شد. سپس به ایران بازگشته و در موسسه علوم اداری مشغول به تدریس شد. وی در سال 1337 به عنوان اولین مدرس حسابداری در دانشکده حقوق دانشگاه تهران به عضویت هیئت علمی آن دانشکده درآمد.

قدمت حسابداری ایران پیش از اسلام

قدمت حسابداری در ایران به اولین تمدن ها بر می گردد. داده های تاریخی بدست آمده از شهرهایی چون شوش و چغامیش (که در نزدیکی شوش بوده است)، مانند گلوله ها و مهره های شمارشی، حاکی از این است که ایران باستان خیلی زود وارد عرصه حسابداری شده است. همچنین گل نوشته های حاوی پیام های کوتاه و غالباً دارای محتوای هزینه و درآمدی درخور توجه است. این داده ها در پی حفاری های تخت جمشید به دست آمده و مربوط به دوره هخامنشیان می باشند.

بابل

اولین مهارت ها در باب موضوعات مالی، بانکی و حسابداری را به دوران فریدون نسبت می دهند. زمانی که می شود گفت بابل پایتخت ایران بوده است. در آن زمان اسناد مهم مالی را بر لوح های گلی می نوشتند. این اسناد را در کوه ها می پختند تا از خطر نابودی در امان بماند. در زمان فریدون، مخارج بزرگان دربار و حتی پادشاه با دقت بازبینی و حسابرسی می شده است

عیلام

آنچه از دوران عیلامی جالب توجه است، املاک وسیعی است که توسط طبقه حاکم به خدایان اهدا می شده است. کاهنان به عنوان نمایندگان این خدایان املاک را اجاره داده و همچنین برای آنها درآمد ثبت می کردند

هخامنش

دوران هخامنشیان به ویژه داریوش اول را میتوان نقطه اوج حسابداری قبل از اسلام نامید. در این دوران دولت هرگز با مشکلات مالی دست و پنجه نرم نکرده و مردم نیز فشار اقتصادی متحمل نمی شدند. داریوش برای اولین بار دفتر دولتی جهت خراجگذاری را تاسیس نمود تا همه ایالت ها از میزان خراج باخبر شوند. در تخت جمشید نظام اداری منظمی وجود داشته است. دستمزدها در سند های متعدد ثبت و حتی از سوی طرفین معامله مهر می شده است. در زمان داریوش هخامنش تنظیم دفتر های درآمد و هزینه و کنترل های مالی، اموری رایج و روتین بوده است. خزانه های کشور به طور سالیانه و به دست حسابرسان خبره حسابرسی می شده است.



قدمت حسابداری در ایران پس از ظهور اسلام تا قاجاریه

با ورود اسلام به ایران نظام اقتصادی همانند سایر جنبه های اجتماعی دستخوش تغییر شد. در این دوران حسابداری، برای نگهداری حساب درآمد و مخارج حکومت سلجوقیان تکامل یافت. در این دوره حسابداری سیاق به وجود آمد. حسابداری سیاق روشی بود که بر پایه آن حساب درآمد و هزینه هر ایالت به طور جداگانه و در دفتر مخصوص به خود ثبت میشد. همچنین دفتری برای خلاصه سازی درآمدها و مخارج کلیه ایالت ها در مرکز تعبیه شده بود. در این دفتر به خط سیاق نوشته میشد



- از دوران قاجار تا انقلاب مشروطه

در دوران قاجار تحولی ابتدایی در سیستم های مالی ایران ایجاد شد. نقطه ی اوج این تحولات، دعوت مستشاران آمریکایی به انجام امور ژاندارمری و مالی بود. در اواخر قاجاریه، امتیاز استخراج نفت به ویلیام ناکس دارسی داده شد. شرکت نفت ایران و انگلیس تاسیس شد. امتیاز تاسیس بانک های استقراضی و شاهنشاهی به بیگانگان داده شد. موارد ذکر شده، زمینه ورود روش های مالی و اداری پیشرفته به کشور را فراهم نمود هرچند این روش ها تا مدت ها در حصر همین موسسات باقی ماند و راه به سایر موسسات و دوایر دولتی و خصوصی نبرد

- از مشروطه تا اوایل دهه 40

حسابداری و حسابرسی نوین با پیروزی انقلاب مشروطه و تصویب قانون اساسی آن جوانه زد. انقلاب مشروطه در حالی پیروز شد که کشور با وخامت شدید اوضاع اقتصادی، کسری بودجه، استقراض های خارجی پی در پی و حیف و میل های دیوانیان و درباریان دست و پنجه نرم می کرد. در این دوره بود که اولین بودجه نوین کشوری، نخستین قانون مالیاتی، نخستین قانون تجاری و بلاخره اولین قانون حسابداری به تصویب رسید. در سال 1315 بانک ملی ایران گروهی شامل 12 دانشجو را برای تحصیل علمی و عملی در رشته تخصصی حسابداری به انگلستان فرستاد. با تلاش و کوشش تعدادی از همان فارغ التحصیلان، سرانجام شرکت ملی نفت در سال 1336 موافقت خود را برای تاسیس یک آموزشگاه حسابداری اعلام کرد. این آموزشگاه از سال 1353 با نام دانشگاه حسابداری

و علوم مالی شناخته شد. این دانشگاه، تا سطح فوق لیسانس دوره برگزار می کرد. از دیگر موسسات فرهنگی می توان به موسسه علوم بانکی، دانشکده بازرگانی و غیره اشاره کرد که تدوین رشته های حسابداری را حدوداً در برنامه خود گذاشتند.

- از دهه چهل تا کنون

ساختار اقتصادی در سال های 1342 به بعد تغییر کرده و نظام اقتصادی نوین گسترش یافت. این گسترش موجب شد، حسابداری به عنوان حرفه ای که نیاز های اطلاعاتی موسسات و شرکت های جدید را برآورده می کرد، دیده شود. نیاز روزافزون بازار کار به حسابدارن تحصیل کرده، باعث رونق موسسات آموزش حسابداری شد. از پیامد های تحولات اقتصادی-اجتماعی ذکر شده، پیدایش گروه های صنعتی بزرگ چون کفش ملی، صنعتی بهشهر، شرکت های خودرویی از جمله جیب(پارس خودرو)، ایران ناسیونال(ایران خودرو)، سایپا، زامیاد و غیره بود با جذب سرمایه های خارجی فراوان، چندین شرکت و موسسه چند ملیتی دارویی و صنعتی در ایران شکل گرفت. اداره این شرکت ها با سیستم های سنتی تقریباً ناممکن می نمود. همین امر باعث شد که سیستم های مدیریت نوین با اقتباس از سیستم های مدیریت خارجی در ایران رایج شود. حسابداری در ایران امروزه با عملکرد گسترده اش جایگاه ویژه ای در نظام مالی و اقتصادی پیدا کرده است. در سطح کلان نیز شاهد اعتماد سیستم مالی کشور به عملکرد حسابرسان هستیم. به قضاوت نهایی حسابرس که در قالب گزارش حسابرسی منتشر می شود اتکا می شود.

اهمیت حسابداری:



انواع حسابداری:

حسابداری زیرشاخه‌های مختلفی دارد که هر کدام در حوزه‌ای جداگانه مورد استفاده قرار می‌گیرند. برخی از مهم‌ترین انواع و زیرشاخه‌های حسابداری به شرح زیر هستند.

- حسابداری دولتی (Governmental Accounting)
- حسابداری مدیریت (Management Accounting)
- حسابداری مالی (Financial Accounting)
- حسابداری مالیاتی (Tax Accounting)
- حسابداری حقوقی یا قضایی (Forensic Accounting)
- حسابداری صنعتی یا حسابداری بهای تمام شده (Cost Accounting)
- حسابداری عمومی (Public Accounting)
- حسابداری شرکتی
- حسابداری منابع انسانی
- حسابرسی (Auditing)

حسابداری دولتی (Governmental Accounting)

همانطور که از نام این نوع حسابداری پیداست، عملیات حسابداری در حسابداری دولتی بر اساس استانداردهای حسابداری دولتی انجام می‌گیرد. یعنی طبق قوانین و اصول دولتی امور مربوط به گزارش دهی و ردیابی انجام می‌شوند. در حسابداری دولتی اشخاص حقوقی برای کنترل درآمدها یا هزینه‌ها از حساب‌های جداگانه و مستقل استفاده می‌کنند. شاید این سوال برای شما به وجود آید که چرا باید از حساب‌های جدا و مشخص در حسابداری دولتی استفاده شود؟ برای پاسخ به این سوال بهتر است مثال زیر را در نظر بگیرید. بودجه دولتی به بخش‌ها و ارگان‌های مختلف و بسیاری تعلق می‌گیرد. برای کنترل و نظارت بهتر و دقیق‌تر بر روند انجام و هزینه‌های پروژه‌های اجرایی در کشور، حسابداری دولتی می‌گوید که هر پروژه باید حساب مختص به خود را داشته باشد. مانند وقتی که هر شهری برای پروژه‌های مربوط به امور فرهنگی هزینه‌های مخصوص به خود را دارد.

انواع حسابداری دولتی:

خود حسابداری دولتی نیز انواعی دارد. به طور کلی پنج نوع حساب دولتی مورد استفاده قرار می‌گیرد که در ادامه به آن می‌پردازیم. این حساب‌های مستقل کمک می‌کنند از هرگونه منابع مصرفی آگاهی داشته باشیم و اطلاعات آن در حساب ثبت شود. گفتیم هر کدام از این حساب‌ها خود یک واحد مالی مستقل و جدا هستند. در نتیجه امکان بررسی و حسابرسی هر کدام از آن‌ها به صورت جداگانه و مستقل نیز وجود دارد. بنابراین گزارشی جامع درباره‌ی چگونگی مخارج بودجه وجود خواهد داشت و مقادیر باقیمانده‌ی بودجه همیشه قابل بحث و بررسی است

- حساب مستقل پروژه‌های عمرانی
- حساب مستقل درآمدهای اختصاصی
- حساب مستقل عمومی

- حساب مستقل تامین مالی و بازپرداخت دیون بلندمدت
- حساب مستقل وجوه دریافتی جهت خدمات خاص

اکثر اطلاعات مربوط به انواع حسابداری درون سازمانی ست و در اختیار مدیریت یا مسئولین سازمان قرار می‌گیرد. اما اطلاعات و داده‌های حسابداری دولتی به صورتی تهیه می‌شود که برای افراد جامعه نیز قابل دسترس باشد.



حسابداری مدیریت (Management Accounting)

حسابداری مدیریت در همه‌ی کسب و کارها و سازمان‌ها کاربرد دارد. وظیفه‌ی اصلی آن کمک به مدیر آن مجموعه جهت اخذ تصمیمات مهم در زمینه‌های مالی و حسابداری است. در حقیقت بدین وسیله دید وسیعی به مدیران و حسابداران داده می‌شود تا متناسب با وضعیت برنامه‌ریزی کنند. پیشتر گفتیم در حسابداری دولتی، اطلاعات حساب در اختیار عموم مردم می‌تواند قرار گیرد. اما در این جا لزومی برای به اشتراک‌گذاری داده‌ها و اطلاعات با افراد خارج از سازمان وجود ندارد. داده‌های مالی و حسابداری شرکت یا سازمان با افراد ذی‌نفع چون سرمایه‌گذاران یا سهام‌داران به اشتراک گذاشته می‌شود. یکی از این قبیل گزارش‌هاست که برای سرمایه‌گذاران و سهام‌داران اهمیت بالایی. در حسابداری مدیریت لزوم به اشتراک‌گذاری این اطلاعات وجود ندارد. در حقیقت همانطور که از نام این نوع حسابداری مشخص است، حسابداری مدیریت در رشد و گسترش کسب و کار یا سازمان کمک می‌کند و در نتیجه راندمان و بهره‌وری روند صعودی خواهد داشت.

انواع حسابداری مدیریت

در حسابداری مدیریت نیز انواعی وجود دارد. مهم‌ترین آن‌ها می‌تواند موارد زیر باشد.

- مدیریت عملکرد
- مدیریت استراتژی
- مدیریت ریسک

هر کدام از این انواع حسابداری مدیریت می‌تواند در زمان مناسب مورد استفاده قرار گیرد. اطلاعات حاصل می‌تواند در بهبود تصمیم‌گیری و روند رشد سازمان دخیل باشد. به علاوه از گزارش‌هایی که در این نوع حسابداری ایجاد می‌شود می‌توان بهره‌ی زیادی برای تحلیل وضعیت سازمان برد.

حسابداری مالی (Financial Accounting)

در حسابداری مالی، گزارش‌های مالی ثبت می‌شوند و قابلیت دستیابی مجدد دارند. این گزارش‌های مالی اغلب تنها به تراکنش‌های مالی معطوف می‌شوند. در ادامه می‌توانند در صورت‌های مالی مورد استفاده قرار گیرند. بر خلاف حسابداری مدیریتی که هدفش اخذ تصمیماتی جهت رشد و بهبود کسب و کار در آینده است، حسابداری مالی وضعیت مالی و حسابداری کسب و کار را از گذشته تا کنون مورد بررسی قرار می‌دهد. در حسابداری مالی با استفاده از صورت‌های مالی تهیه شده امکان بررسی عملکرد و وضعیت کسب و کار یا سازمان به صورت دقیق و جزئی فراهم می‌شود. در عملیات حسابداری مالی دو روش وجود دارد که به شرح زیر است

حسابداری مالی نقدی

در حسابداری نقدی هزینه‌ها و درآمدها زمانی ثبت حسابداری می‌شوند و به عبارتی شناسایی می‌شوند که تراکنش مالی اتفاق افتاده باشد. یعنی حتما وجه نقدی پرداخت یا دریافت شده باشد.

حسابداری مالی تعهدی

در حسابداری تعهدی به محض آنکه تعهد مالی از طریق عقد قرارداد یا انجام معامله ایجاد می‌شود، در سیستم حسابداری ثبت می‌شود صرف نظر از آنکه وجه نقدی مبادله شده باشد.

حسابداری نقدی و تعهدی چه تفاوتی دارند؟

تفاوت حسابداری نقدی و تعهدی در اندازه سازمانی مربوطه است. حسابداری مالی نقدی برای کسب و کارهای کوچک‌تر پرکاربردتر است. حال آن که حسابداری مالی تعهدی در سازمان‌ها و کسب و کارهای بزرگ‌تر مورد استفاده قرار می‌گیرند. البته در هر دو نوع هدف این است که تراکنش‌های مالی با جزئیات کامل و با دقت بالا گزارش شوند. در این دو نوع حسابداری مالی از سیستم دوطرفه استفاده می‌شود. تفاوت عمده‌ی دیگر در تراکنش نقدی است. در حسابداری مالی تعهدی پیش از وقوع تبادل وجه نقدی باید این مورد ثبت شود و گزارش آن انجام گیرد. هرگونه فعالیت حسابداری بایستی طبق اصول و استانداردهای حسابداری انجام گیرد. باید در نظر داشت که استانداردهای حسابداری هر کشوری ممکن است در برخی مسائل با یک‌دیگر تفاوت داشته باشد. برای مثال قوانین مالی و مالیاتی و استانداردهای حسابداری ایران با کشوری در قاره‌ی آفریقا یا شرق آسیا تفاوت‌های زیادی دارد.

گزارش های متداول در حسابداری مالی کدام اند؟

همانطور که توضیح داده شد گزارش ها در حسابداری مالی معطوف به تراکنش های مالی از نوع نقدی و تعهدی هستند. گزارش هایی که بر اساس این اطلاعات ارائه می شود مانند :

گردش حساب

ترازنامه سود و زیان

تراز آزمایشی

دفاتر روزنامه و کل

حسابداری شرکتی (Financial Accounting)

هر مجموعه ای اعم از خدماتی، بازرگانی، پیمانکاری، تولیدی، دولتی، صنفی و ... را صرف نظر از نوع فعالیتش می توان یک بنگاه اقتصادی به حساب آورد. و طبیعی است که مجموعه ای از فعالیتهای مالی در این مجموعه انجام می شود. حسابداری شرکتی کلیه امور شرکت اعم از حسابداری، خرید، فروش، خزانه، تولید، اموال، حقوق و دستمزد را مدیریت میکند.

البته بدیهی است که نوع فعالیت هر بنگاه اقتصادی می تواند نوع متفاوتی از حسابداری را نیاز داشته باشد. اما به هر حال مجموعه ای از اقدامات حسابداری مانند ثبت درآمدها و هزینه ها، محاسبه حقوق پرسنل، مدیریت اموال، خرید و فروش و ... بین همه بنگاههای اقتصادی مشترک است.

حسابداری شرکتی چه تفاوتی با حسابداری مدیریتی دارد؟

تفاوت اصلی حسابداری شرکتی و حسابداری مدیریتی در ذینفعان آنها است. حسابداری مدیریتی با هدف ایجاد یک دید دقیق به منظور اخذ تصمیمات بهتر مدیریتی و برای مدیران کسب و کار تهیه می شود. تا بتوانند با برنامه ریزی موثرتر هزینه ها را کاهش داده و بهره وری را افزایش دهند.

اما هدف از حسابداری شرکتی ایجاد تصویر دقیق از عملکرد مالی کسب و کار و مشخص شدن میزان سود و زیان برای افراد خارج از سازمان اعم از پرسنل، سهامداران و سازمان های نظارتی است.

حسابداری صنعتی یا قیمت تمام شده (Cost Accounting)

حسابداری صنعتی یا حسابداری بهای تمام شده نوعی از حسابداری است که مناسب مجموعه های تولیدی و البته دیگر بنگاه های اقتصادی است که نیاز دارند قیمت تمام شده محصول یا خدمت یا پروژه خود را محاسبه کنند. در این نوع از حسابداری تلاش می شود تمام هزینه های مستقیم و غیر مستقیم که در تولید محصول یا ارائه خدمت یا انجام پروژه دخیل هستند شناسایی شوند و سهم هر کدام در آن محصول یا خدمت لحاظ گردد. با این هدف که قیمت تمام شده آن محصول یا خدمت برای بنگاه اقتصادی مشخص شود و امکان قیمت گذاری دقیق محصول یا خدمت برای ارائه به بازار و رقابت با دیگران فراهم گردد.

حسابداری مالیاتی (Tax Accounting)

هدف از حسابداری مالیاتی بررسی فعالیتهای مالی بنگاه اقتصادی از منظر مالیات است. یعنی تمرکز روی بخشی از تعاملات مالی بنگاه است که اثر مالیاتی دارند. در این نوع از حسابداری لازم است تا دانش دقیقی از قوانین و مقررات مالیاتی در حوزه فعالیتهای بنگاه اقتصادی وجود داشته باشد. و در تعاملات مالی به دقت رعایت شود.

در دوره های ماهانه، فصلی و سالیانه نیز باید گزارشات مورد نظر سازمان امور مالیاتی تهیه و ارسال شود. تهیه دقیق این گزارشات و انطباق آنها با تعاملات مالی بنگاه و انسجام آنها بسیار اهمیت دارد.

حسابداری حقوقی یا قضایی (Forensic Accounting)

این نوع از حسابداری معمولاً زمانی به کار گرفته می شود که یک پرونده قضایی و حقوقی مطرح شده است از این روی به آن حسابداری حقوقی می گویند.

هدف از این نوع از حسابداری کمک به قاضی برای کسب اطلاعات دقیق تر از اقدامات مالی صورت گرفته است که در آن از ترکیبی از حسابداری، حسابرسی و تکنیکهای بازرسی مورد استفاده قرار می گیرد.

یک حسابدار حقوقی مانند یک کارگاه پلیس به بررسی اسناد مالی یک پرونده حقوقی می پردازد و سعی میکند با جمع آوری و تحلیل اطلاعات مالی، گزارش جامعی را برای حل پرونده در اختیار قاضی قرار دهد.

حسابداری عمومی (Public Accounting)

حسابداری عمومی در واقع یک خدمت است تا نوعی از حسابداری. شرکتهای خدمات مالی یا حسابداران فریلنسر در قالب حسابداری عمومی می توانند خدمات متنوعی از جمله انواع از حسابداری عنوان شده در همین مقاله را به مشتریان خود ارائه دهند. مشتریان این خدمات شرکتهای خدماتی، بازرگانی، پیمانکاری، تولیدی، دولتی و حتی اشخاص حقیقی نیز می توانند باشند.

ارایه مشاوره های مالیاتی، ایجاد زیرساخت سیستم حسابداری، تهیه ترازنامه، ارایه راهنمایی در خرید نرم افزار حسابداری و ... بخشی از خدمات ارایه شده تحت عنوان حسابداری عمومی است.

حسابداری منابع انسانی

همانطور که از نام این نوع از حسابداری مشخص است مربوط می شود به منابع انسانی یا همان نیروی انسانی یک بنگاه اقتصادی. در این نوع از حسابداری با نگاه مالی به منابع انسانی توجه می شود و هزینه ها و ارزش منابع انسانی به صورت عددی محاسبه شده و در اختیار مدیران قرار داده می شود تا بتوانند تصمیمات مناسب تری در خصوص مسایل مربوط به پرسنل اخذ نمایند.

حسابرسی (Auditing)

هدف از حسابرسی، بررسی اطلاعات مالی ثبت شده یک بنگاه اقتصادی است. جهت اطمینان از اینکه تمام تراکنش های مالی بنگاه اقتصادی به درستی و مطابق قوانین ثبت و اطلاع رسانی شده است.

حسابرسی را می توان بسته به درخواست دهنده آن به سه نوع تقسیم کرد:

حسابرسی داخل سازمان

این نوع از حسابرسی توسط تیم مالی داخلی بنگاه اقتصادی انجام می شود. هدف از آن می تواند پیدا کردن یک مغایرت یا مشکل در ثبت تراکنش های مالی یا صرفا بازبینی اطلاعات مالی جهت اطمینان از ثبت صحیح آنها می باشد.

حسابرسی خارج سازمان

در این حالت به درخواست مدیران کسب و کار و با هدف رفع مغایرت، بازنگری اطلاعات، آماده سازی انتشار اسناد مالی برای سهامداران و ... از یک شرکت حسابرسی مستقل درخواست می شود تا در واحد مالی بنگاه اقتصادی مستقر شده و به بررسی تمام تراکنش های مالی بپردازد.

حسابرسی سازمان مالیاتی

سازمان امور مالیاتی با هدف رسیدگی به پرونده مالیاتی یک بنگاه اقتصادی و اطمینان از انجام صحیح تکالیف مالیاتی اقدام به حسابرسی مالیاتی می کند. در این نوع از حسابرسی تمرکز بر روی درآمدها و موارد مشمول مالیات است

انواع موسسات از نظر نوع فعالیت

موسسات از نظر فعالیت به چند دسته تقسیم می شوند ، که عبارتند از:

- حسابداری شرکت های تولیدی: در شرکت های تولیدی با استفاده از مواد اولیه کالا یا محصولی را تولید می نمایند .حسابداران شرکت های تولیدی باید قادر باشند همیشه اطلاعات لازم را درباره نقدینگی شرکت و گزارش موجودی انبارها را که در فرآیند تولید حائز اهمیت می باشد در اختیار مدیران بگذارند
- حسابداری شرکت های پیمانکاری: فعالیت شرکت های پیمانکاری در زمینه انجام پروژه های بزرگ مانند ساخت ساختمان برج سازی و.. می باشد که موظف به انجام عملیات در مدت زمان تعیین شده می باشند حسابداری پیمانکاری از اهمیت بالایی برخوردار می باشد زیرا در انتها پروژه میزان سود و زیان را با توجه به شناسایی هزینه ها و درآمدها بدست آمده باید مشخص کند
- حسابداری شرکت های خدماتی: از جمله شرکت های خدماتی خصوصی و عمومی می توان به شرکت خدمات کشاورزی و هتل ها، بانکها و... اشاره کرد که در این شرکت ها از جمله وظایف حسابداران جمع آوری و تجزیه و تحلیل طبقه بندی اطلاعات و تهیه تراز آزمایشی و ترازنامه و مشخص کردن میزان گردش حسابها و... می باشد
- حسابداری شرکت های بازرگانی: فعالیت شرکت های بازرگانی در کل خرید و فروش انواع کالا و محصولات مانند فروشگاهها، عمده فروشها و... می باشد. از جمله وظایف حسابداران در این نوع شرکت ها ثبت تمام اسناد خرید و فروش و تهیه گزارشات سود و زیان حاصل از خرید و فروش می باشد
- حسابداری شرکت های صنعتی:حسابداری صنعتی معروف به حسابداری بهای تمام شده می باشد زیرا حسابدار این شرکت ها با محاسبه بهای تمام شده هریک از محصولات در جهت پایین آوردن هزینه ها و مشخص کردن قیمت نهایی محصولات گزارشات و اطلاعات لازم را در اختیار مدیران می گذارند.
- حسابداری شرکت های سهامی: شرکت های سهامی به دو دسته سهامی خاص و عام تقسیم میشوند در شرکت های سهامی عام بخش عمده ای از سرمایه خود را با فروش سهام به مردم تامین می کنند. اما در شرکت های سهامی خاص

سرمایه از طریق موسسات شرکت بدست می آید حسابداران علاقمند به فعالیت در این نوع شرکت ها باید با تمام مفاهیم مربوط به شرکت سهامی عام یا خاص اطلاعات لازم داشته باشند

استانداردهای حسابداری چیست؟

مجموعه‌ای از قواعد و رهنمودهایی هستند که به منظور گزارش‌دهی دقیق و قابل اطمینان درباره وضعیت مالی یک سازمان، شرکت یا سازمان‌های دیگر، تعریف شده‌اند. استانداردهای حسابداری به کاربران، امکان تفسیر صحیح و قابل قبول گزارش‌های مالی را می‌دهد و به مقامات قانونی، روشنی و شفافیت در مورد وضعیت مالی سازمان‌ها را فراهم می‌کند.

همچنین شامل چارچوبی از قواعد و رهنمودهایی هستند که برای مواردی مانند ارائه گزارش‌های مالی، حسابداری مالی، اندازه‌گیری دارایی‌ها و بدهی‌ها، مدیریت ریسک، مدیریت مالی، اندازه‌گیری و ارزیابی عملکرد مالی و سایر موارد مرتبط با حسابداری و گزارش‌دهی مالی مورد استفاده قرار می‌گیرند.

انواع استانداردهای حسابداری:

ارائه صورتهای مالی (تجدید نظر شده ۱۳۹۷)

صورت جریانهای نقدی (تجدید نظر شده ۱۳۹۷)

درآمد عملیاتی

ذخایر، بدهیهای احتمالی و داراییهای احتمالی - تجدید نظر شده ۱۳۸۴

رویدادهای بعد از تاریخ ترازنامه - تجدید نظر شده ۱۳۸۴

حسابداری موجودی مواد و کالا

حسابداری پیمانهای بلندمدت

حسابداری کمکهای بلاعوض دولت

داراییهای ثابت مشهود - (تجدید نظر شده ۱۳۸۶ و اصلاح شده براساس استانداردهای حسابداری جدید تا مهر ۱۳۸۹)

افشای اطلاعات اشخاص وابسته - تجدید نظر شده ۱۳۸۶

حسابداری مخارج تأمین مالی

حسابداری سرمایه‌گذارها

آثار تغییر در نرخ ارز (تجدید نظر شده ۱۴۰۰)

داراییهای نامشهود (تجدید نظر شده ۱۳۸۶ و اصلاح شده براساس استانداردهای حسابداری جدید تا مهر ۱۳۸۹)
صورت‌های مالی جداگانه (تجدید نظر شده ۱۳۹۸)
سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری وابسته و مشارکتهای خاص (تجدید نظر شده ۱۳۹۸)
حسابداری اجاره‌ها (اصلاح شده براساس استانداردهای حسابداری جدید تا مهر ۱۳۸۹)
گزارشگری مالی میان‌دوره‌ای (تجدید نظر شده ۱۴۰۰)
گزارشگری مالی واحدهای تجاری در مرحله قبل از بهره‌برداری
گزارشگری بر حسب قسمت‌های مختلف
فعالیت‌های کشاورزی
طرح‌های مزایای بازنشستگی
فعالیت‌های بیمه عمومی
فعالیت‌های ساخت املاک (اصلاح شده براساس استانداردهای حسابداری جدید تا مهر ۱۳۸۹)
سود هر سهم
داراییهای غیر جاری نگهداری شده برای فروش و عملیات متوقف شده
کاهش ارزش داراییها
مزایای بازنشستگی کارکنان
رویه‌های حسابداری، تغییر در برآوردهای حسابداری و اشتباهات
مالیات بر درآمد
ابزارهای مالی - ارائه
ابزارهای مالی - افشا
ترکیب‌های تجاری (مصوب ۱۳۹۸)
صورت‌های مالی تلفیقی (مصوب ۱۳۹۸)
مشارکتهای (مصوب ۱۳۹۸)
افشای منافع در واحدهای تجاری دیگر (مصوب ۱۳۹۸)

اندازه‌گیری ارزش منصفانه

درآمد عملیاتی حاصل از قرارداد با مشتریان (لازم الاجرا 1403)

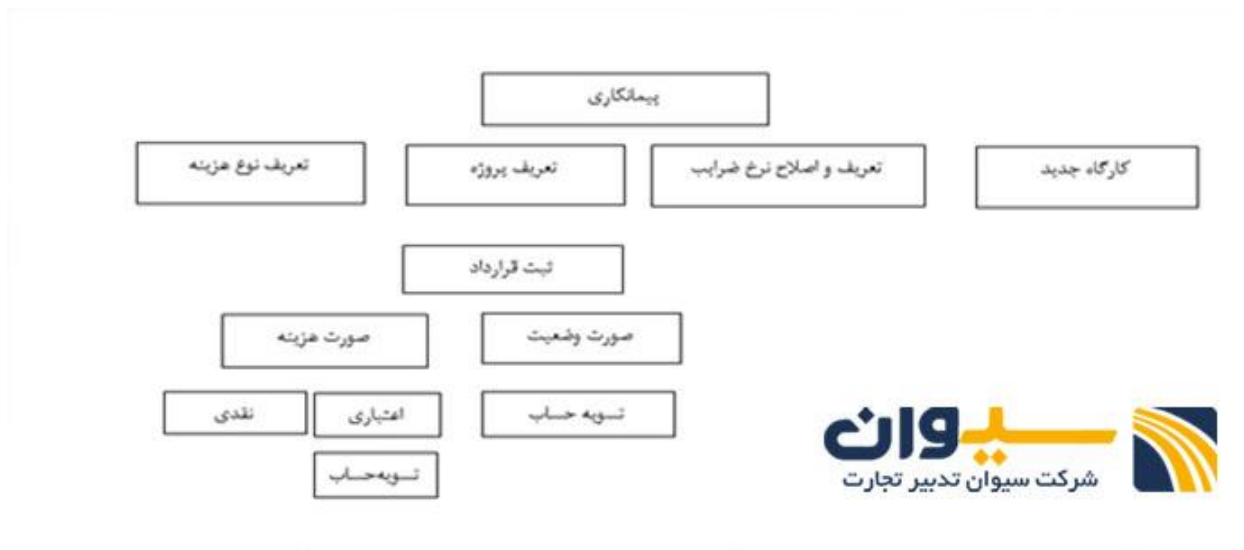


حسابداری پیمانکاری چیست؟

حسابداری پیمانکاری نوعی از حسابداری است که به ثبت و گزارش معاملات مربوط به پروژه‌های پیمانکاری، مانند هزینه‌ها، درآمدها و پیشرفت پروژه‌ها می‌پردازد. حسابداری پیمانکاری به دنبال تهیه گزارش‌های قانونی، تهیه گزارش درآمد، هزینه و سود پروژه و ثبت اطلاعات صورت‌حساب‌ها است. سیستم اطلاعات حسابداری در شرکت‌های پیمانکاری به عنوان مهمترین زیر مجموعه این سیستم، اطلاعات مالی گوناگونی را در اختیار استفاده کنندگان این نوع اطلاعات، به ویژه مدیران هر سازمان قرار می‌دهد. اطلاعات حسابداری باید ویژگی‌های خاصی داشته باشد تا در فرآیند تصمیم‌گیری مورد استفاده قرار گیرد.

چرخه پیمانکاری در یک سیستم حسابداری

چرخه پیمانکاری به منظور مدیریت و کنترل هزینه‌ها، پروژه‌ها و تعهدات مالی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. نمونه‌ای از چرخه در شرکت‌های پیمانکاری به شرح زیر است.:



نتیجه گیری :

از آنجایی که حفظ اطلاعات مالی دقیق و صحیح شرکتها و سازمانها ضروری است، استفاده از سیستم حسابداری در شرکتها اهمیت زیادی دارد. حسابداری با ارائه گزارشهای مالی صحیح، به مدیران در روند تصمیمگیری در مورد سرمایه‌گذاری و آینده شرکت کمک می‌کند. حسابداران با استفاده از نرم‌افزارها و ابزار حسابداری، فرایند حسابداری را ارتقا داده و بهترین گزارشهای مالی در خصوص عملکرد مالی شرکت تهیه می‌کنند.

گردآورنده رضا رمضان زاده

تحریریه سیوان تدبیر تجارت